

АНОТАЦІЯ
вибіркової дисципліни
«Екстремальна та кризова психологія»

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою курсу є формування у здобувачів системного розуміння психологічних механізмів поведінки особистості в екстремальних та кризових ситуаціях, опанування принципів надання психологічної підтримки постраждалим та фахівцям, що працюють у високоризикових умовах, а також вивчення сучасних моделей кризових інтервенцій та стратегій стабілізації. Дисципліна спрямована на розвиток здатності аналізувати динаміку психічних станів у кризі та застосовувати ефективні методи психологічної допомоги.

Очікувані результати навчання. За результатами вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

Знати:

- теоретико-методологічні засади екстремальної та кризової психології як галузі психологічної науки;
- зміст і відмінності понять *екстремальна ситуація, надзвичайна ситуація, криза, травматична подія*;
- психологічні, психофізіологічні та нейробіологічні механізми реагування людини на небезпеку, стрес, загрозу життю;
- закономірності поведінкових, емоційних і когнітивних реакцій в екстремальних, бойових і надзвичайних умовах;
- особливості масових реакцій населення у кризових ситуаціях (паніка, мобілізація, солідарність, дезорганізація);
- вікові та соціальні відмінності реагування на кризу (діти, підлітки, дорослі, літні люди, ВПО);
- класифікацію кризових станів, їх динаміку та психологічні чинники ризику дезадаптації;
- психологічні механізми переживання втрати, горя, суїцидальної та екзистенційної кризи;
- сучасні моделі та принципи кризових інтервенцій (Psychological First Aid, SAFER-R, Basic Ph);
- принципи стабілізації, деескалації та кризового інтерв'ювання;
- вплив травматичних подій на психічне здоров'я та розвиток особистості;
- феномен вторинної травматизації, професійного вигорання та фактори їх розвитку;

- психологічні особливості діяльності фахівців ризиконебезпечних професій (рятувальників, військових, поліцейських, медиків);
- етапи психологічної реабілітації після екстремальних подій;
- етичні принципи та стандарти надання психологічної допомоги в кризових і воєнних умовах.

Вміст:

- теоретико-методологічні засади екстремальної та кризової психології як галузі психологічної науки;
- зміст і відмінності понять екстремальна ситуація, надзвичайна ситуація, криза, травматична подія;
- психологічні, психофізіологічні та нейробиологічні механізми реагування людини на небезпеку, стрес, загрозу життю;
- закономірності поведінкових, емоційних і когнітивних реакцій в екстремальних, бойових і надзвичайних умовах;
- особливості масових реакцій населення у кризових ситуаціях (паніка, мобілізація, солідарність, дезорганізація);
- вікові та соціальні відмінності реагування на кризу (діти, підлітки, дорослі, літні люди, ВПО);
- класифікацію кризових станів, їх динаміку та психологічні чинники ризику дезадаптації;
- психологічні механізми переживання втрати, горя, суїцидальної та екзистенційної кризи;
- сучасні моделі та принципи кризових інтервенцій (Psychological First Aid, SAFER-R, Basic Ph);
- принципи стабілізації, деескалації та кризового інтерв'ювання;
- вплив травматичних подій на психічне здоров'я та розвиток особистості;
- феномен вторинної травматизації, професійного вигорання та фактори їх розвитку;
- психологічні особливості діяльності фахівців ризиконебезпечних професій (рятувальників, військових, поліцейських, медиків);
- етапи психологічної реабілітації після екстремальних подій;
- етичні принципи та стандарти надання психологічної допомоги в кризових і воєнних умовах.

Зміст програмного матеріалу.

Тема 1. Теоретико-методологічні основи екстремальної та кризової психології

Тема 2. Психофізіологія реагування на екстремальні стани

Тема 3. Психологічне реагування населення у надзвичайних ситуаціях та під час війни

Тема 4. Кризові стани: класифікація, динаміка, чинники ризику

Тема 5. Психологічні інтервенції у кризових ситуаціях

Тема 6. Психологічна підготовка і підтримка фахівців ризиконебезпечних професій

Тема 7. Вторинна травматизація, професійне вигорання та методи профілактики

Тема 8. Психологічна реабілітація після екстремальних подій

Обсяг (у кредитах ЄКТС/годинах)

4 кредити, 120 год, з яких 48 години аудиторних занять, 72 години самостійної роботи

Форма контролю

Залік

Кафедра, що забезпечує викладання навчальної дисципліни

Кафедра загальної та соціальної психології